

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

**Urząd
Zamówień
Publicznych**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Rola Centrum Unijnych Projektów Transportowych w kontroli zamówień publicznych – przykłady nieprawidłowości i zastosowanych korekt finansowych

Przemysław Ostrowski

Centrum Unijnych Projektów
Transportowych

Profesjonalizacja kadr w zamówieniach publicznych

Rola CUPT w wydatkowaniu środków unijnych, w tym szkolenia i publikacje

Centrum Unijnych Projektów Transportowych (CUPT) istnieje od 2007 r. **Kompleksowo wspiera Beneficjentów w przygotowaniu i realizacji inwestycji finansowanych z Funduszy Europejskich (Wieloletnie Ramy Finansowe 2007-2013 oraz 2014-2020) oraz instrumentu finansowego Unii Europejskiej „Łącząc Europę” (CEF).** Celem Centrum jest racjonalne i efektywne wykorzystanie wszystkich środków UE przeznaczonych na dofinansowanie projektów transportowych.

Podstawą działalności Centrum jest Zarządzenie Nr 5 Ministra Transportu z dnia 29 marca 2007 roku (tekst jednolity z 24 marca 2015 r.) zmienione Zarządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa – z dnia 23 grudnia 2015 r., Zarządzenie Ministra Infrastruktury – z dnia 20 grudnia 2018 r., oraz Zarządzenie Ministra Infrastruktury z 9 października 2019 r.

Rola CUPT w wydatkowaniu środków unijnych

CUPT również:

- aktywnie uczestniczy na forum międzynarodowym w ramach projektów typu Twinning (Albania, Gruzja, Azerbejdżan), współpracy w ramach instrumentu TAIEX (Chorwacja, Bułgaria) oraz w grupach REGIO Peer2Peer Communities
- prowadzi szkolenia z zakresu nieprawidłowości, zamówień publicznych, SL 2014, z zakresu przygotowania i realizacji projektów dofinansowywanych funduszy UE
- przy CUPT działa Transportowe Obserwatorium Badawcze (TOB), celem m.in. tworzenia standardów oceny działań inwestycyjnych finansowanych z funduszy UE
- publikuje Biuletyn, w którym poruszane są zagadnienia dotyczące m.in. zamówień publicznych

Podstawy prawne dla kontroli zamówień publicznych

- Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 – rozdział 7 (Kontrola i audyt)
- Wytyczne w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014 – 2020
- Zalecenia dla instytucji zaangażowanych w realizację POIiŚ 2014-2020 w zakresie procedur kontrolnych oraz systemu rocznych rozliczeń
- Deklaracja o przygotowaniu projektu ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
- Umowa o dofinansowanie Beneficjent zobowiązuje się do poddania się kontroli

Współpraca pomiędzy CUPT a Prezesem Urzędu Zamówień Publicznych

- ✓ Porozumienie z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie współpracy pomiędzy Ministrem Rozwoju a Prezesem Urzędu Zamówień Publicznych
- ✓ Wspólny udział w projekcie: *Strengthening the capacity of the Albanian Road Authority in applying good governance practices for planning, managing, procuring, implementing and maintaining Road investments* (CUPT oraz Departament Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej UZP)
- ✓ Indywidualne interpretacje na zapytania CUPT (art. 154c ustawy Prawo zamówień publicznych)

Przykłady nieprawidłowości lub kwestii spornych wraz ze stosowaniem lub odstąpieniem od stosowania tzw. „Taryfikatora korekt finansowych”

Klauzule przeglądowe – stopień przewidzenia zmiany

- wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-496/99 P Komisja przeciwko CAS Succhi di Frutta - warunek konieczny modyfikacji to **nie tylko** określenie okoliczności, z których zmiana wynika, ale też opis przewidywanej zmiany i jej dopuszczalny zakres (pkt. 118)
- KLAUZULE PRZEGLĄDOWE czyli klauzule dotyczące zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego na podstawie art. 144 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz art. 455 ust. 1 pkt 1 nowej ustawy Prawo zamówień publicznych uprawniające strony do wprowadzenia zmian w umowie „WZORCE I DOBRE PRAKTYKI” (Urząd Zamówień Publicznych)

Klauzule przeglądowe

Przykłady z kontroli

Zamawiający opisał okoliczności warunkujące zmianę treści zawartej umowy:

- dopuszcza się możliwość zmiany terminu zapłaty za każdy jednostkowy przedmiot umowy, polegającej na przedłużeniu terminu zapłaty o 30 dni – w przypadku, gdy nie może on być dochowany z przyczyn niezależnych od Zamawiającego, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy,
- dopuszcza się możliwość zmiany terminu realizacji przedmiotu umowy, polegającej przedłużeniu terminu wydania przedmiotu umowy o 30 dni – w sytuacji, gdy zmiana taka wynika z przyczyn niezależnych od Wykonawcy, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy.

Klauzule przeglądowe – w praktyce

Przykłady z kontroli

- dopuszczono możliwość zmiany terminu realizacji Umowy w przypadku pojawienia się okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili zawierania umowy, zwłaszcza w przypadku wystąpienia potrzeby realizacji robót dodatkowych oraz dopuszczono możliwość zmiany terminu realizacji Umowy, w przypadku gdy dochowanie terminu wskazanego pierwotnie okazało się niemożliwe z powodów, za które nie ponosi odpowiedzialności Wykonawca.
- przewidziano możliwość dokonania zmian w umowie z przyczyn niezależnych od Wykonawcy lub Zamawiającego, w szczególności w przypadku okoliczności wystąpienia siły wyższej lub z powodu działania osób trzecich, które to przyczyny każda ze stron musi udokumentować.

Klauzule przeglądowe – ryzyko korekt finansowych

Taryfikator korekt finansowych

rozporządzenie Ministra Rozwoju w sprawie warunków obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z udzielaniem zamówień

- Poz. 23 Modyfikacje elementów zamówienia (...) niezgodne z przepisami dyrektywy (...) oraz właściwych przepisów krajowych

=

25% wartości pierwotnego zamówienia oraz nowych prac budowlanych / dostaw / usług (jeżeli takie istnieją) wynikających z modyfikacji

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Urząd
Zamówień
Publicznych

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Zmiana ogłoszenia – przedłużenie terminu składania ofert

Wyniki kontroli uprzedniej Prezesa UZP (KU/99/21/DKZP)

Przepis został tak sformułowany, że powoduje konieczność przedłużenia terminu nawet wtedy, gdy do czasu złożenia ofert lub wniosków pozostało więcej dni, niż wymagają tego przepisy art. 12a ust. 2 ustawy Pzp.

Uchwała Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 14 marca 2022 r. (KIO/KU11/22)

Po pierwsze, w analizowanej sprawie na uwagę zasługiwał kluczowy fakt, że mimo nieprzedłużenia terminu składania ofert zamawiający zapewnił wykonawcom na wprowadzenie zmian w ofertach więcej niż minimalne 15 dni, o których mowa w art. 12a ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp z 2004 r.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Urząd
Zamówień
Publicznych

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Opis przedmiotu zamówienia wskazujący na konkretne produkty

Kiedy może być uzasadnione wskazanie konkretnego „produktu” ?

Przykład z kontroli

Dopuszczenie możliwości zastosowania „równoważnych” elementów np. innego silnika niż określony w dokumentacji pociągnęłaby za sobą konieczność dokonania daleko idących zmian w dokumentacji technicznej, co z kolei wymagałoby zgody autora projektu i kolejnych uzgodnień z instytucją klasyfikującą (Polski Rejestr Statków)

Projektant dobrał silniki główne do przekładni, układu przeniesienia napędu, urządzeń dodatkowych współpracujących z tym typem silników, układu zasilania, chłodzenia, wydechu, przebiegu rurociągów, itd. Wszystkie urządzenia zostały dobrane odpowiednio do parametrów i konstrukcji kadłuba w sposób zapewniający wymaganą stateczność statku i wymagane osiągi.

Stosowanie norm w opisie przedmiotu zamówienia

- Zgodnie z raportem z audytu KE nr REGC414PL0172:

Jeżeli przedmiot zamówienia został opisany przez odniesienie do polskich norm PN:EN bez dopuszczenia rozwiązań równoważnych, a odniesieniem do norm nie towarzyszyło wyrażenie „lub równoważny”, to zdaniem audytorów KE naruszenie takie powoduje obowiązek nałożenia na wydatek korekty finansowej lub pomniejszenia wydatków kwalifikowalnych w ramach danego zamówienia/dot. RPO dla Województwa Śląskiego

Taryfikator korekt finansowych

Zastosowanie specyfikacji technicznej - przypadki, w których wymagane są konkretne znaki towarowe/marki/**normy**), z wyjątkiem sytuacji, gdy takie wymogi są związane z częściami pomocniczymi umowy i ich potencjalny wpływ na budżet Unii Europejskiej jest wyłącznie formalny – **10% korekty**

Stosowanie norm w opz

- Pismo z dnia 5 sierpnia 2020 r. UZP/DP/026/148(3)/20/KN/2020 KW/4095/2020:

W opinii Urzędu, w przypadku dokonania opisu przedmiotu zamówienia w sposób wskazany w art. 30 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy Pzp zamawiający, poza dopuszczeniem rozwiązań równoważnych, nie jest dodatkowo zobowiązany do określenia kryteriów równoważności, które powinna spełniać oferta równoważna.

(...) zamawiający musiałby stworzyć kryteria równoważności w taki sposób, aby odpowiadały wymogom wynikającym z normy użytej do opisu przedmiotu zamówienia. Musiałoby się to wiązać z uprawnieniami zamawiającego do oceny rozwiązań, w szczególności metodologicznych, przyjętych w normach (zob. wyrok z dnia 16 maja 2009 roku sprawie C-489/06, Komisja v. Grecji). Zobowiązanie zamawiających do tworzenia kryteriów równoważności w tym rozumieniu nie znajduje racjonalnego uzasadnienia.

Zastąpienie/wprowadzenie podmiotu trzeciego udostępniającego zasoby

- Przykład z kontroli

Zamawiający wybrał ofertę wykonawcy, który na etapie składania oferty zadeklarował korzystanie z potencjału jednego podmiotu trzeciego, tylko w ramach wykazania spełniania jednego warunku (potencjał kadrowy), natomiast w trakcie oceny, po wezwaniu przez zamawiającego zostało ujawnione, że wykonawca ma zamiar skorzystać także z potencjału innych podmiotów, w ramach wykazania spełniania innych warunków udziału w postępowaniu.

- wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie Esaprojekt (sygn. akt C- 397/ 14) z dnia 4 maja 2017 r.

Ustalono korektę finansową w wysokości 25% /poz. 24 załącznika do rozporządzenia (Dz. U. z 2018 poz. 971)

Zastąpienie/wprowadzenie podmiotu trzeciego

Komentarz UZP:

W sytuacji gdy w momencie składania wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub oferty **wykonawca opierał się jedynie na własnych zdolnościach, to nie jest on uprawniony do powoływania się w późniejszym terminie na zdolności podmiotów trzecich.** Po drugie, nawet jeżeli wykonawca od początku polegał na określonych zdolnościach lub sytuacji podmiotów trzecich, to **nie może po złożeniu wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub oferty rozszerzyć zakresu uzyskiwanego wsparcia i polegać na dodatkowych zdolnościach lub sytuacji podmiotów trzecich.** Dopuszczalna jest tylko „wymiana” zasobów jednego podmiotu trzeciego na zasoby drugiego podmiotu trzeciego.

Dziękuję za uwagę

Przemysław Ostrowski
Ekspert
Departament Kontroli i Audytu
postrowski@cupt.gov.pl

Centrum Unijnych Projektów Transportowych

Plac Europejski 2, 00-844 Warszawa

Tel. (+ 48 22) 262 05 00, fax: (+48 22) 262 05 01

- [strona internetowa CUPT](#)
- e-mail: cupt@cupt.gov.pl